

Sprawozdanie

komisyi podatkowej o wniosku posła Skałkowskiego w przedmiocie postępowania przy egzekucyi podatków i należytości rządowych.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu sejmowem z dnia 16. maja 1893 uchwaloną została rezolucya do c. k. Rządu, aby polecił władzom skarbowym przestrzegać przy egzekucyach postanowienia ustawy państwowej z dnia 10. czerwca 1887 i inne przepisy prawne o przedmiotach wyjętych z pod egzekucyi.

Ustawa państwowa z 10. czerwca 1887 Nr. 74 Dz. p. p. zaprowadziła na korzyść dłużników egzekwowanych przez wierzycieli prywatnych, pewne ograniczenia celem zasłonięcia dłużników od ostatecznej ruiny, któraby groziła im w razie bezwzględego ściągania wierzytelności. Mianowicie wyjęto z pod egzekucyi rzeczoną ustawą tę przedmioty które są dłużnikowi niezbędnie potrzebne, jak odzież, bielizna, pościel i t. d. tudzież postanowiono, że tak zwany inwentarz gospodarczy nie może być inaczey podciągniętym pod egzekucyę, jak razem z tem gospodarstwem, w którym ów inwentarz się znajduje

Powody, które skłoniły prawodawcę do przyjęcia w rzeczonej ustawie, zwanej pospolicie nowellą egzekucyjną, postanowień ku ochronie dłużnika przed zbytęzną surowością egzekucyi, są podyktowane zarówno względami etyki prawodawczej, jak względami na interesa ekonomiczne nietylko jednostek, ale i ogółu społeczeństwa.

Przeprowadzanie bowiem egzekucyi do ostatecznych granic, mianowicie odejmowanie dłużnikowi przedmiotów, potrzebnych mu niezbędnie do egzystencyi lub zarobkowania, sprzeciwia się etycznemu zadaniu państwa, które nie powinno, dopomagając wierzycielowi do zrealizowania jego praw, niszczyć całkowicie egzystencyę dłużnika.

Egzekwowanie zaś inwentarza gospodarskiego w taki sposób, że przedmioty należące do inwentarza zostają sprzedane, przez co gospodarstwo ogołocone zostaje z niezbędnych do uprawy roli zapasów ziarna, paszy i t. p., tudzież narzędzi, bydła i t. d. — doprowadzić musi takie gospodarstwo do ruiny. Nie można zatem zezwolić, w interesie ogółu społeczeństwa, aby przez prowadzenie egzekucyi na przedmioty, należące do inwentarza gospodarskiego, rujnowano gospodarstwa dlatego jedynie, aby przyspieszyć zrealizowanie wierzytelności. Słusznem jest przeto żądanie, aby gospodarski inwentarz pozostał w gospodarstwie, jako integralna jego część i tylko razem z tą realnością, w której się znajduje, mógł być licytowanym.

To też przyjęte w nowelli egzekucyjnej z r. 1887 ograniczenia na korzyść dłużników zostały utrzymane w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym z 27. maja 1896 Nr. 79. Dz. p. p., która weszła w życie z początkiem bieżącego roku.

Ta okoliczność spowodowała potrzebę uchwalenia znowu rezolucyi analogicznej z uchwałą sejmową, na wstępie niniejszego sprawozdania przytoczoną.

Rezolucya sejmowa z 16. maja 1893 miała ten skutek, że Prezydium c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu poleciło c. k. Starostwom, aby przestrzegały postanowień noweli egzekucyjnej z r. 1887 przy ściąganiu podatków i należności rządowych.

Stało się przeto zadość woli Wysokiego Sejmu, a to zgodnie z oświadczeniem reprezentanta c. k. Rządu przy uchwalaniu noweli egzekucyjnej w r. 1887 w Radzie Państwa. Wówczas bowiem reprezentant c. k. Rządu oświadczył, że normy postępowania egzekucyjnego, uchwalone dla wierzytelności prywatnych, będą także normą dla organów rządowych, przeprowadzających egzekucję polityczną.

Gdy jednak nowella egzekucyjna z 10. czerwca 1887 już nie obowiązuje, jest potrzebnem domagać się od c. k. Rządu, aby te przepisy ustawy egzekucyjnej z 27. maja 1896 — które weszły w życie w miejsce owych przepisów noweli egzekucyjnej o przedmiotach wyjętych z pod egzekucyi, były zastosowane także przy egzekwowaniu podatków i należności rządowych. Tego też żąda wspomniany na wstępie wniosek.

Postanowienia ustawy egzekucyjnej o przedmiotach wyjętych z pod egzekucyi są zawarte w §§. 251 i 252 tej ustawy.

Co do treści tych postanowień, mających na celu ochronę dłużnika przed zbyt wielką surowością egzekucyi, są one prawie całkiem zgodne z odpowiedniami postanowieniami noweli egzekucyjnej z r. 1887.

Nie ulega zatem wątpliwości, zdaniem komisji, że c. k. Rząd zastosuje się do uchwały sejmowej, którą komisya podatkowa Wysokiemu Sejmowi przedkłada, podobnie, jak zastosował się do powołanej rezolucyi z 16. maja 1893.

Nie może bowiem c. k. Rząd pominąć tych względów zarówno etycznej, jak ekonomicznej natury, które przemawiają za przestrzeganiem przy egzekucjach tych granic, jakie były zakresłone w noweli z r. 1887 — obecnie zaś są zakresłone w §§. 251 i 252 obowiązującej teraz ustawy egzekucyjnej.

A jakkolwiek przy uchwaleniu ustawy egzekucyjnej z r. 1896, nie złożył reprezentant c. k. Rządu takiego oświadczenia, jakie złożone zostało przy uchwaleniu noweli egzekucyjnej z r. 1887 — to jednak, zdaniem komisji podatkowej, nie może być wątpliwem, że c. k. Rząd i nadal stosować się będzie do zasad przyjętych w §§. 251 i 252 ustawy egzekucyjnej, tak, jak stosował się do zasad noweli z r. 1887. Właściwie sprawa ta powinna by w drodze ustawodawczej stanowczo być uregulowaną, przez uchwalenie ustawy państwowej o postępowaniu przy egzekucyi politycznej. Zanim jednak to nastąpi — koniecznem jest domagać się od c. k. Rządu wydania stosownego rozporządzenia.

Komisya podatkowa przedkłada zatem, zgodnie z wnioskodawcą, następującą rezolucyę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, aby polecił władzom administracyjnym i skarbowym przy egzekwowaniu podatków i należności rządowych przestrzegać jak najściślej postanowienia §§. 251 i 252 ustawy egzekucyjnej z dnia 27. maja 1896 Nr. 79. Dz. p. p. o przedmiotach z pod egzekucyi wyjętych.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby treść rozporządzenia rządowego, które na skutek rezolucyi ad 1. wydanem zostanie, podał do wiadomości Wydziałów powiatowych celem pouczenia gmin.

We Lwowie, dnia 17. lutego 1898.

Przewodniczący:
Abrahamowicz.

Sprawozdawca:
Skatkowski.